

KORRALDUS

Pärnu

28.07.2008 nr 38-11/1790

Keskkonnamõju hindamise algatamine

OÜ Alosa (äriregistri kood 10130637) esitas Pärnumaa Keskkonnateenistusse välisõhu saasteloa taotluse, mis võeti menetlusse 7.04.2008 a. ja registreeriti numbriga T.ÕV.PM-181190. OÜ Alosa taotles välisõhu saasteluba Jaagupi külas asuvale tootmishoonele, kus asub kalajahu tootev tsehh ja seda tootmist soojaga varustav katlamaja. Loa menetlusse võtmise teade avaldati 8.04.2008 a. Ametlikes Teadaannetes. OÜ Alosa tegeleb loomsete (kala) kõrvalproduktide (maksimaalselt 3000 t/a) ümbertöötlemisega loomasöödaks ja tehniliseks toormeks. Saasteallikaks on söödatootmisliin ja soojusenergeetiline seade (katlamaja), mis toetab sööda valmistamise protsessi. Söödatootmisel kasutatakse kalatööstuses pärinevaid loomseid jäätmeid, põhiliselt suitsukalarappeid, samuti ka värsket kala ja -rappeid. Tootmisprotsessi käigus eraldub peamiselt keedukuivatuskatlast välisõhku LOÜ, amooniaaki ja väävelvesinikku. LOÜ-d koosnevad mitmetest ühenditest nagu orgaanised sulfiidid ja disulfiidid, aldehüüdid, orgaanilised happed jne, samuti alkohoolid, ketoonid ja muud alifaatsed ja aromaatsed süsivesinikud ehk teisisõnu, õhku paiskuvad mitmed lõhnaained. Katlamajas on üks katel, mis tarbib põlevkiviõli ($Q=42$ MJ/kg, 0,39 MWh). Saasteained (suitsugaasid) väljuvad läbi korstna kõrgusega 12 m.

15. aprillil 2008 laekus Pärnumaa Keskkonnateenistusse 112 allkirjaga kollektiivne pöördumine Jaagupi küla ja Häädemeeste valla inimeste poolt, kes olid vastu kalajäätmete töötlemisele Jaagupi külas, sest tehastest leviv "vänge hais" on muutnud seal elamistingimused talumatuks. Keskkonnainspektsiooni vihjetelefonile on korduvalt helistatud ja kaevatud OÜ Alosa poolt leviva ebameeldiva haisu üle.

23.aprillil 2008 a. võttis Keskkonnainspektsiooni Lääne regiooni juhtivinspektor Lembit Miil õhuproovi OÜ Alosa kinnistu piiri kagunurgast 5 m allatuult. Antud õhuproovis määrati lõhnaühikute sisaldus OÜ Eesti Keskkonnauuringute Keskuses ja saadi tulemuseks 64 OU/m³.

Pärnumaa Keskkonnateenistus edastas OÜ Alosa välisõhu saasteloa taotlusmaterjalid Häädemeeste Vallavalitsusse, kust laekus 13. mail 2008 a. seisukoht antud loa väljastamise kohta. Häädemeeste vald esitas nõude, et enne loa väljastamist peavad olemas tagatud järgmised tingimused: tootmisprotsessi käigus ei tohi tekkida "välisõhu kaitse seaduse"

mõistes ebameeldivat lõhna; ladustada ja kasutada võib ainult värsket, mitteroiskunud toorainet; loa väljastamisel tuleb arvestada kõiki kaasnevaid keskkonna-, sotsiaalseid- ja majanduslikke aspekte ning võimalikke mõjusid ja Häädemeeste valla elanike pöördumisi luba taotleva ettevõtte tegevuse osas.

Häädemeeste Vallavalitsuse kirjale eelnes 30. aprillil 2008 a. Pärnumaa Keskkonnateenistuse spetsialisti ja Häädemeeste Vallavalitsuse keskkonnanõuniku tutvumiskäik saasteluba taotlevasse ettevõttesse, kus seletusi andsid ettevõtte juhid. Sellel külaskäigul tuvastasid nii Pärnumaa Keskkonnateenistuse kui ka Häädemeeste Vallavalitsuse töötajad, et ebameeldivat lõhna ei esine.

21. mail 2008 teatas kodanik Anne Linnamägi telefoni teel Pärnumaa keskkonnateenistusele, et Jaagupi külas levib OÜ Alosa tegevuse tulemusena ebameeldiv hais. Samal päeval kell 13.30 kontrollisid olukorda kaks Pärnumaa keskkonnateenistuse töötajat ja esitatud kaebus leidis kinnitust. Keskkonnateenistus saatis OÜ-le Alosa 23.05.2008 a. kirja, milles nõudis välisõhu kaitse seaduse § 34 lg 8 alusel täiendavate meetmete rakendamist lõhnaaine heitkoguse vähendamiseks.

8. juulil 2008 saabus Pärnumaa Keskkonnateenistuse osauhing Alosa vastuskiri, milles keelduti rakendamast täiendavaid lõhna vähendavaid abinõusid. Selle asemel, tuginedes välisõhu kaitse seaduse § 79-le, mis sätestab tingimused, millal on keskkonnateenistusel alus välisõhu saasteloa väljastamisest keelduda, taotleb ettevõtte välisõhu saasteloa kohest väljastamist, sest antud seaduse § 79-s puudub viide ebameeldivale lõhnale kui saasteloa väljastamisest keeldumise põhjusele. Omalt poolt lubab ettevõtte tugevdada kontrolli toorme tarnijate juures, mis praktiliselt välistab ebameeldiva lõhna tekke, sest rikkemata toorme töötlemisel ebameeldivat lõhna ei teki. OÜ Alosa kirjale oli lisatud kahekümne Jaagupi küla elaniku allkirjaga pöördumine Pärnumaa Keskkonnateenistuse poole, kus nad kinnitasid, et OÜ Alosa tegevus kalajäätmete ümbertöötlemisel kalajahuks ei ole nende elutingimused halvenenud.

Vastavalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 11 kohaselt vaatab otsustaja (loa väljaandja, Pärnumaa keskkonnateenistus) tegevusloa (välisõhu saasteloa) taotluse läbi ning teeb otsuse kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamise algatamise või algatamata jätmise kohta. Tulenevalt KeHJS § 3 lg 1 hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusloa ning tegevusloa taotlemise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 6 lg 2 p 1

kohaselt on otsustaja kohustatud analüüsima põllu-, metsa- ja kalamajanduse valdkonna puhul KeHJS § 6 lg 3 kriteeriumide alusel, kas tegevusel on oluline keskkonnamõju. KeHJS § 6 lg 3 alusel teeb keskkonnateenistus otsuse, lähtudes tegevuse ala ja selle lähiümbruse keskkonnatingimustest (nt maakasutus); tegevuse iseloomust, kaasa arvatud selle tehnoloogiline tase, loodusvarade kasutamine, jäätme- ja energiamahukus; tegevusega kaasnevatest tagajärgedest, nagu õhu saastatus, jäätmetekke, müra, lõhn; tegevusega kaasneva mõju suurusest, ruumilisest ulatusest, kestusest, sagedusest ja pöörduvusest, toimest, kumulatiivsusest ning mõju ilmnemise tõenäosusest. Lisaks Vabariigi Valitsuse määruse nr 224 “Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb kaaluda keskkonnamõju hindamise algatamise vajalikkust täpsustatud loetelu” järgi tuleb keskkonnamõju hindamise algatamise vajalikkust kaaluda sellise tegevuse puhul, mis võib kaasa tuua ebameeldiva või ärritava lõhnaaine eraldumise välisõhku.

Taotlusmaterjalide läbivaatamise käigus on selgunud, et kavandatav tegevus on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga ning loa andmise üle otsustamiseks ning loa tingimuste määramiseks on vajalik hinnata kavandatava tegevuse keskkonnamõju. Olulise keskkonnamõju tekkimise üheks allikaks on ettevõtte asukoht ning selle lähiümbruse keskkonnatingimused. Ettevõtte ei paikne eraldiseisvalt st ei ole ümbritsevatest elamutest eraldatud puhvriga. Lähim elamu paikneb juba 140 m kaugusel saasteallikast ning valdav osa Jaagupi elamutest paikneb 140-500 m vahemikus. Probleemiks on ka asjaolu, et elamud paiknevad valdavate tuulte suhtes (Pärnumaa tuulteroosi põhjal on valdavaks tuultesuunaks lääne-, edela- ja lõunatuuled) allatuult. Emitteeritavate saasteainete hajumist ja kontsentratsioonide vähenemist takistab Rannametsa-Ikla tee ääres kasvav mets ja liivaluude. Seega asub valdav osa Jaagupi elamutest saasteallika vahetus mõjutsoonis. Teiseks ei ole loa taotleja keskkonnateenistuse hinnangul rakendanud parimat võimalikku tehnikat (PVT) kalajahu tootmiseks, mistõttu on meile laekunud mitmed pöördumisi kohalikelt elanikelt, kes kurdavad tehase töötamise ajal tekkiva ebameeldiva lõhna pärast. Lõhnaaine heitkoguse esinemise piirkonnas on tuvastanud ka Keskkonnainspektsioon. OÜ Alosa välisõhu saasteloa projekti koostaja tõdeb, et ettevõtte on rakendanud üldtaseme PVT meetmeid. Samas tingib ettevõtte asukoht, asukoha keskkonnatingimused ning kohalike elanike pöördumised vajaduse rakendada lisameetmed lõhnaaine koguste vähendamiseks. Täiendavate meetmete analüüsimine, seiremeetmete väljatöötamine on keskkonnamõju hindamise üheks olulisemaks ülesandeks. Keskkonnamõju hindamise algatamine on vajalik ka suure avaliku huvi tõttu. Häädemeeste Vallavalitsus on seadnud oma seisukoha andmisel üheks tingimuseks, et loa väljastaja peab arvesse võtma kohalike elanike pöördumisi ettevõtte tegevuse osas.

Keskkonnateenistus peab ettevõttele keskkonnategevusloa väljaandmisel arvestama teiste isikute õiguste ja vabadustega (nt ettevõtjad, kes soovivad samas piirkonnas tegeleda puhkemajandusega) ning ka avalike huvidega, st veenduma, et ettevõtte tegevus ei too kaasa olulise negatiivse keskkonnamõju avaldumist ning võtma tarvitusele kõik vajalikud abinõud võimalike mõjude leevendamiseks.

Tulenevalt eelöeldust, võttes aluseks OÜ Alosa välisõhu saasteloa taotlusmaterjalid, lähtudes keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (RT I 2005, 15, 87) § 2, § 3, § 6 lg 2 ja lg 3, § 11 lg 2, lg 4, lähtudes Vabariigi Valitsuse määrusest nr 224 "Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb kaaluda keskkonnamõju hindamise algatamise vajalikkust täpsustatud loetelu" § 15 p 9:

- Algatada keskkonnamõju hindamine seoses OÜ Alosa välisõhu saasteloa taotlemisega.
- Keskkonnamõju hindamise eesmärgiks on OÜ Alosa välisõhu saasteloa projekti analüüsimine, lisameetmete väljatöötamine lõhnaine heitkoguste vähendamiseks, kavandatava tegevuse ja selle alternatiivide eeldatava mõju hindamine keskkonnale, st keskkonnateenistusele kui otsustajale piisava teabe andmine, et saaks planeeritud tegevuse keskkonnamõju hindamise tulemuste põhjal langetada otsus parima lahendusvariandi kasuks, määrata keskkonnamõjud ning seiremeetmed.
- Lähtudes KeHJS § 11 lg 11 peatub tegevusloa taotluse (välisõhu saasteluba) menetlus kuni keskkonnamõju hindamise aruande heakskiitmiseni.
- Keskkonnamõju hindamise algatamise otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse Pärnu Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras või vaide Pärnumaa keskkonnateenistusse haldusmenetluse seaduses sätestatud korras.
- Korraldus jõustub teatavastegemisest.

Toomas Padjus

28.07.2008.a

28.07.2008.